

Samenvatting en preadvies motie “Geen NIS2 in de keten, voordat we iets weten”

Indienende gemeente(n): Heemstede

Ondersteunende gemeenten: Hollands Kroon, Noordoostpolder, Geertruidenberg, Stede Broec, Wijk bij Duurstede, Lochem, Smallingerland, Steenwijkerland, Uithoorn, Velsen, Bergen op Zoom, Bloemendaal, Zandvoort, Meijerijstad, Middelburg, Apeldoorn, Wierden.

Status motie: getekend.

Strekking van de motie:

Oproep aan bestuur om in dialoog met het Ministerie van JenV, BZK en andere relevante ministeries overeenstemming te bereiken over de concept wetgeving als vertaling van de NIS2 richtlijn met de volgende inzet:

- de gemeenten zijn geen sector of uitvoeringsorgaan maar een medeoverheid. Respecteer dat;
- wees kritisch bij het bepalen van de reikwijdte van de wetgeving. Bekijk op basis van gewenst effect welke ‘labels’ (‘belangrijk’, ‘essentieel’) van toepassing worden verklaard in relatie tot het toezichtstelsel en maak helder welke stelselhouders welke verantwoordelijkheid draagt;
- biedt in het belang van de implementatie integraal afgewogen en samenhangende wetgeving aan. Nu zijn meerdere ministeries los van elkaar met de voorbereiding bezig;
- voorzie de gemeenten van structureel budget voor de implementatie en uitvoering;
- zorg voor een parallel programma om in voldoende menskracht te kunnen voorzien voor de implementatie en uitvoering;
- verlenging implementatietijd:
 - o breng een reëel tijdspad van implementatie in kaart
 - o schets per stap wat gemeenten te doen staat om tot (tijdige) implementatie te komen
- beleg verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid op een manier die recht doet aan en passend is bij de rechtstatelijke uitgangspunten van het openbaar bestuur in Nederland.

Preadvies VNG-bestuur: overnemen

Toelichting bij het preadvies

We delen de zorgen van de indieners. De nationale uitwerking van NIS-2 in de wet beveiliging netwerken en infrastructuur heeft verregaande gevolgen voor gemeenten op het gebied van zorgplicht, meldplicht, toezicht en sancties. Er is voor gemeenten (nog) geen structurele financiering voorzien om de preventieve en repressieve aanpak van digitale onveiligheid op lokaal niveau te realiseren.

Daarover aanvaardden de leden op de ALV van 29 juni 2022 een motie “Structurele aandacht en financiering voor informatieveiligheid op lokaal niveau”¹, welke onder andere leidde tot een convenant tussen rijk en gemeenten². Een claim hiervoor, welke via BZK bij voorjaarsnota is ingediend, is niet toegekend. Een nieuwe claim wordt nu uitgewerkt.

¹ <https://vng.nl/sites/default/files/2022-06/motie-wijk-bij-duurstede-ea-structurele-aandacht-en-financiering-informatieveiligheid-def-en-getekend.pdf>

² <https://vng.nl/nieuws/convenant-ondertekend-over-lokale-cybersecuritystrategie>

De uitwerking van NIS2 vergt naar de mening van VNG een nauwe samenwerking tussen verschillende ministeries, zoals J&V, BZK, meerdere vakministers, zoals I&W en VWS én lokale overheden. De scope van nadere regelgeving van vakministers is nog onvoldoende uitgewerkt, waardoor de impact op lokaal niveau lastig te bepalen is.

De zorgen ten aanzien van digitale veiligheid op lokaal niveau zijn breder dan alleen deze NIS-2. In Nederland is capaciteit, kennis en kunde op het domein digitale veiligheid schaars. Bovendien is NIS-2 één van de 13 EU regelingen waar de gemeenten tussen nu en 2026 uitvoering aan moeten kunnen geven. VNG heeft hierop al een voorlopige impactanalyse uitgevoerd.

De in het dictum voorgestelde acties kan het VNG-bestuur op zich nemen. Gemeenten en ook VNG moeten in staat gesteld worden om de NIS2/wbni in te kunnen voeren.

Voor structurele financiering en voldoende menskracht bij gemeenten, voert VNG het gesprek op grond van het convenant rijk en gemeenten. Dat doen we ook ten aanzien van de NIS-2.

Hiervoor zijn echter ook aan de kant van VNG, specifiek de IBD, investeringen nodig. We vragen de leden met een ophoging van het GGU-budget om structurele ruimte, zodat de IBD haar dienstverlening aan de leden kan door ontwikkelen en intensiveren.

Het bestuur acht het cruciaal dat alle gemeenten door blijven gaan met de cyclus van plannen, uitvoeren, controleren en bijstellen rondom de complete Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Gemeenten hebben nu een verplichtende zelfregulering ten aanzien van de zorgplicht BIO, afspraken over een meldplicht bij de sectorale CERT/CSIRT IBD en het toezichtstelsel ENSIA. De impact van NIS2 per gemeente zal mede afhankelijk zijn van de mate waarin nu al gedocumenteerd voldaan wordt aan de BIO. Het bestuur brengt daarom het Cyberallert³ van de voorzitter VNG en de bestuurlijke prioriteiten⁴ bij het Dreigingsbeeld IBD 2023-2024⁵ onder de aandacht.

De VNG zal via de agenda digitale veiligheid en de informatiebeveiligingsdienst (VNG-IBD) gemeenten blijven ondersteunen bij de uitvoering van BIO en ENSIA, in de reeds afgesproken beweging waarin minder de nadruk ligt op *compliance* en meer nadruk op inzicht in feitelijke digitale veiligheid.

³ Zie Cyberalert, Oproep aan alle burgemeesters, 28 oktober

2021. <https://vng.nl/sites/default/files/2021-11/211028-brief-cyberalert.pdf>

⁴ <https://vng.nl/publicaties/digitale-veiligheid-en-de-gemeentelijke-bestuurder-bestuurlijke-prioriteiten-bij-het-ibd-dreigingsbeeld-2023-2024>

⁵ <https://www.informatiebeveiligingsdienst.nl/product/dreigingsbeeld-informatiebeveiliging-nederlandse-gemeenten-2023-2024/>